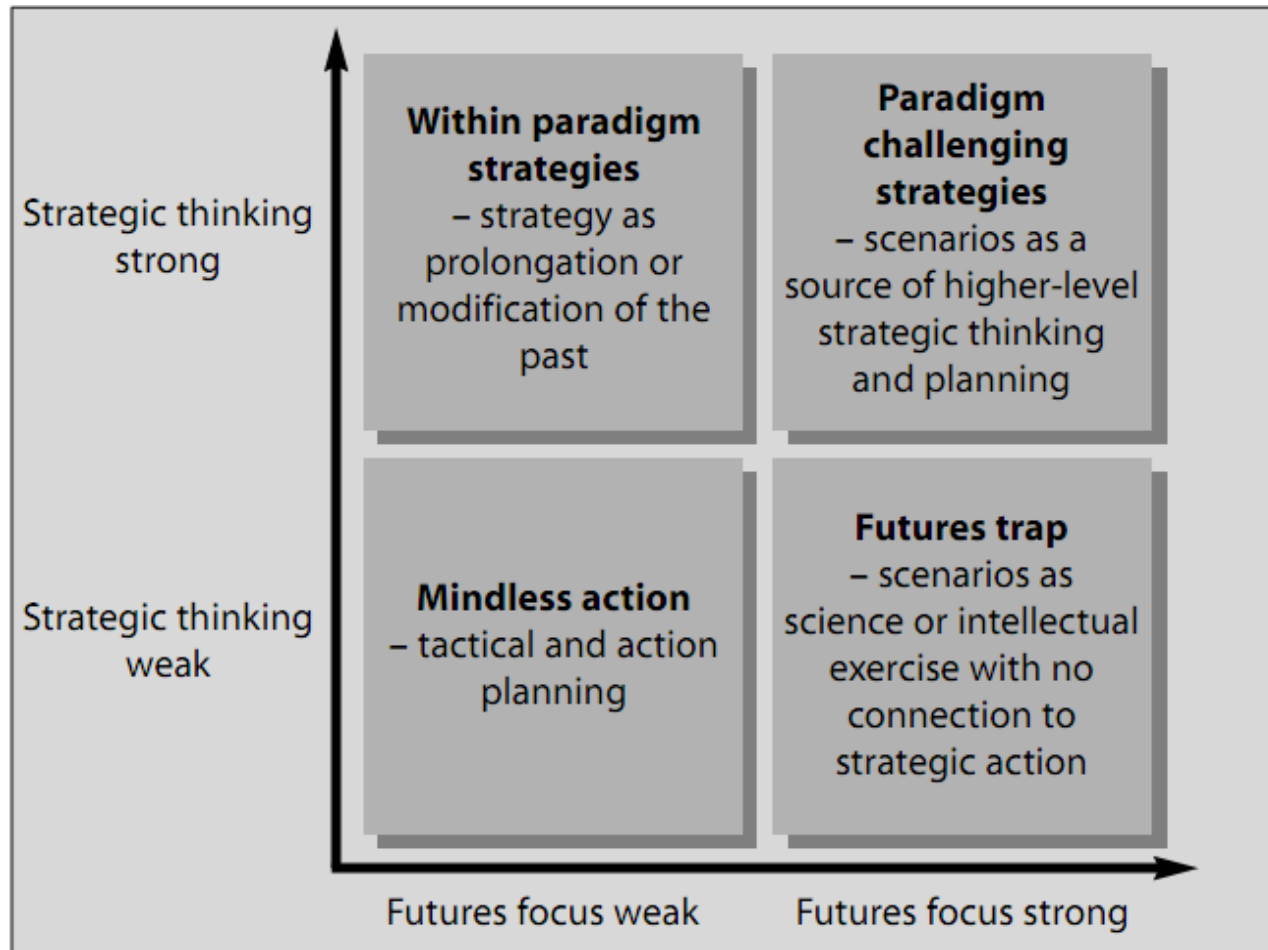

Ubóstwo i wykluczenie – nowe podejście?

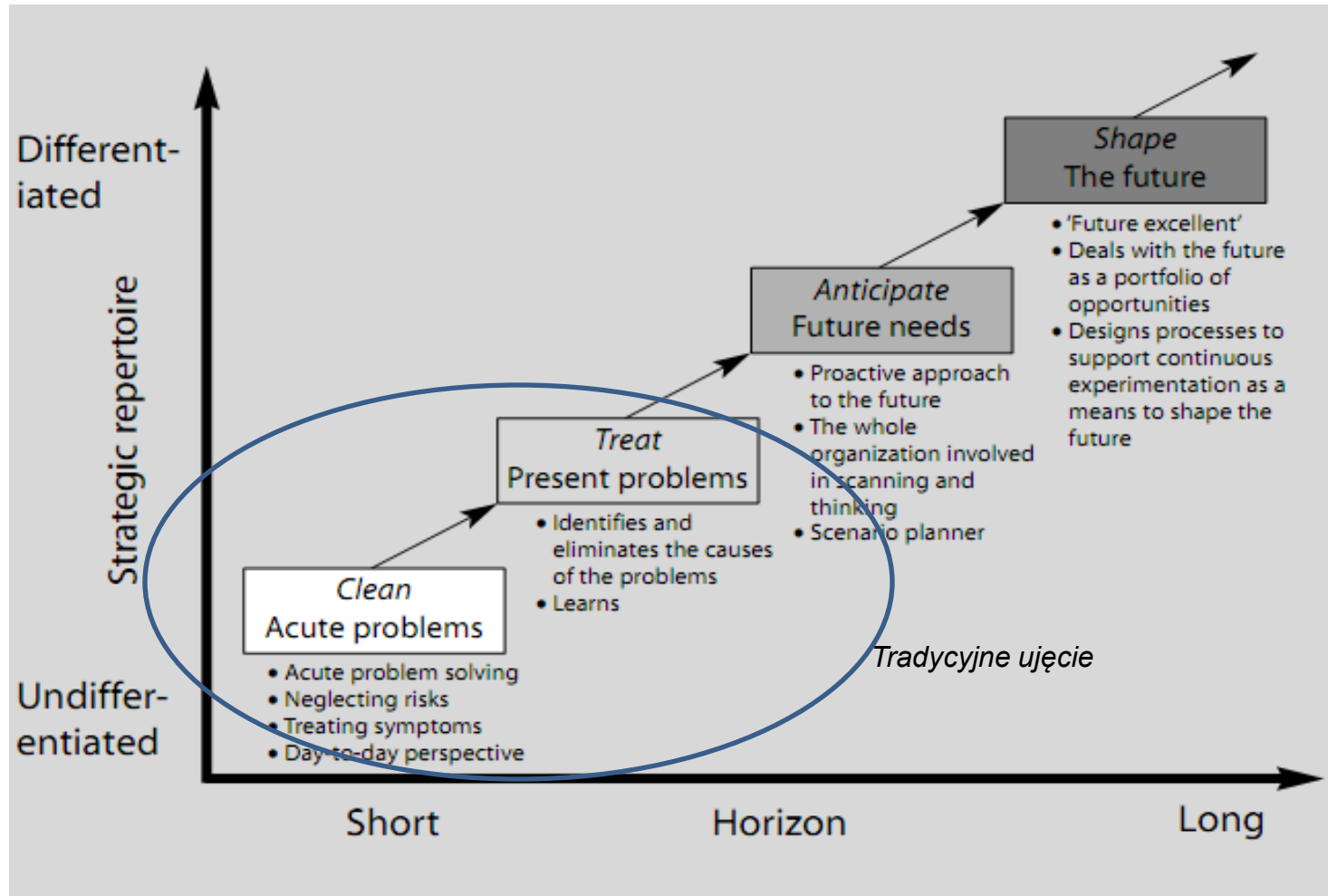
Dr hab. Ryszard Szarfenberg
Uniwersytet Warszawski
Instytut polityki Społecznej
rszarf.ips.uw.edu.pl

Myślenie strategiczne i przyszłość

Figure 2.6. Development of paradigm-challenging strategies requires an integration of high-level strategic thinking and a strong emphasis on futures thinking

Różne podejścia do przyszłości

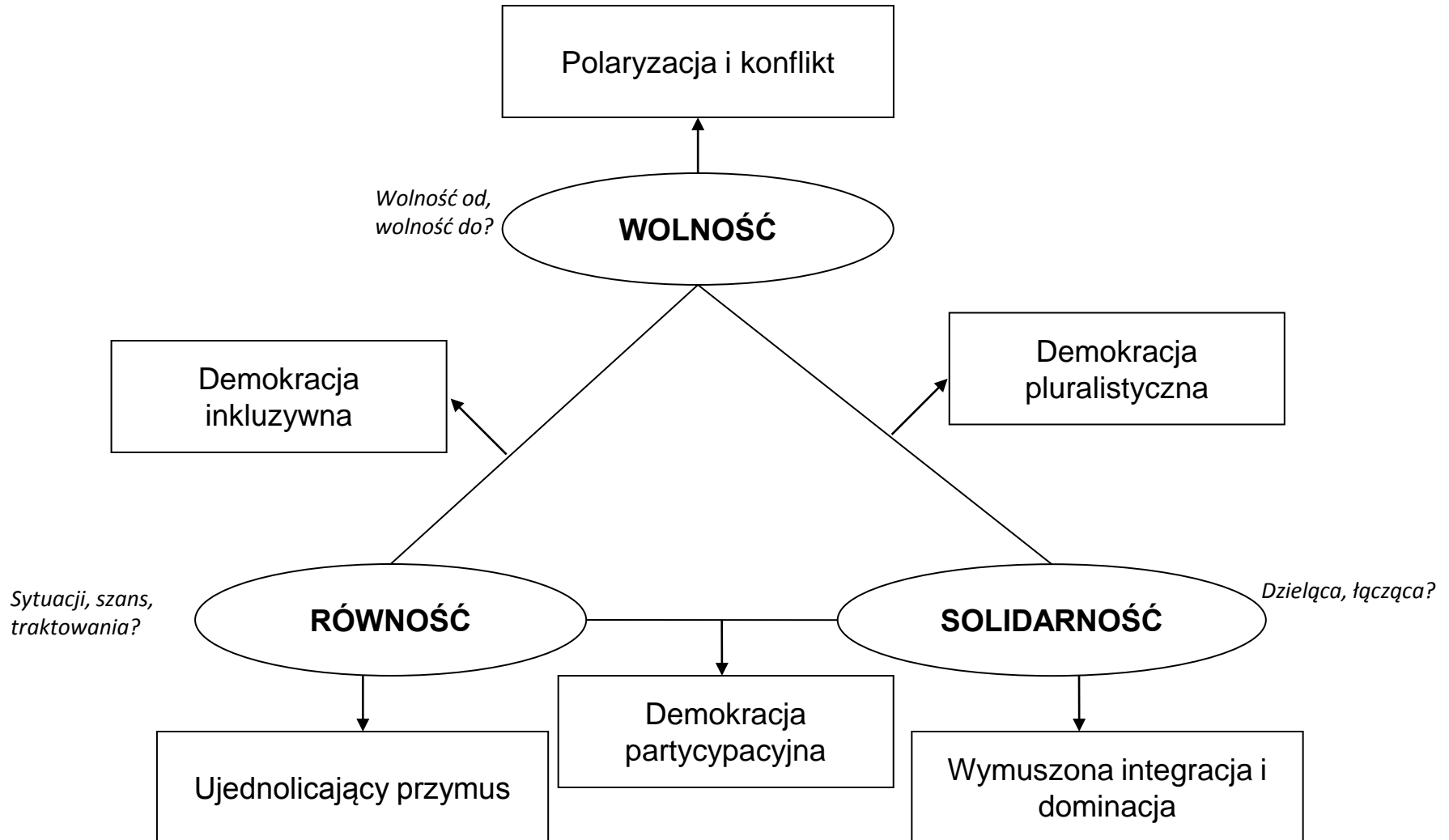

Figure 1.4. Four levels of proactiveness: from cleaner to shaper

Diagnoza

- Jaka koncepcja i metodologia diagnozy? Czy z tego, co jest wynika to, co ma być?
- Trzy wskaźniki ubóstwa i wykluczenia w strategii Europa 2020
  - Traktowane równolegle
  - Traktowane kumulatywnie
- Wskaźniki polityki społecznej – wysiłek, cele-instrumenty, efekty

Myślenie strategiczne a wartości i modele demokracji

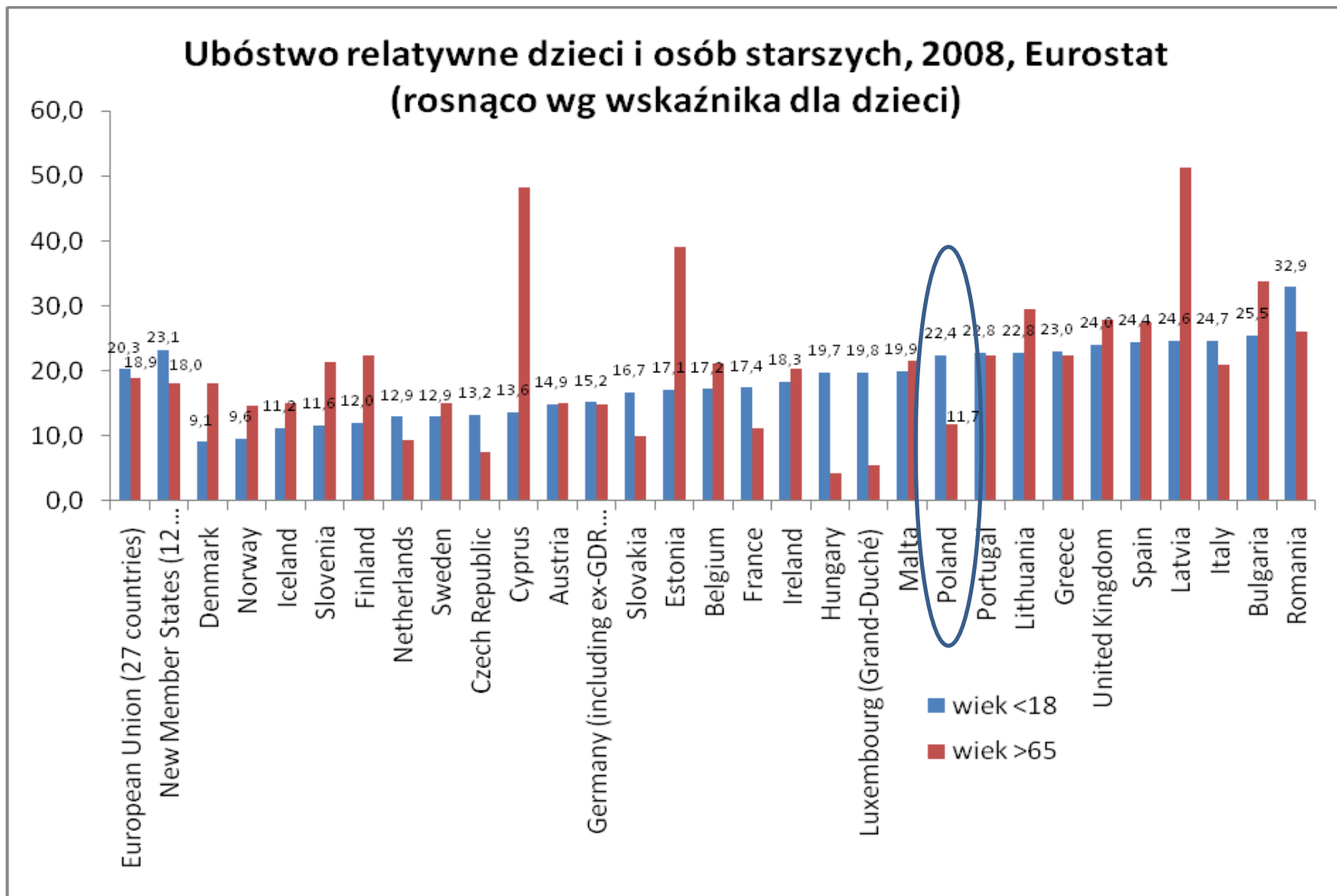
Główne cele?

- Powiększanie wielowymiarowo rozumianego dobrobytu (jakość życia) obecnych i przyszłych pokoleń, zmniejszanie ubóstwa i tego, co blokuje dążenia do życia, które zasadnie się ceni
- Zwiększanie równości w osiągnięciu wielowymiarowo rozumianego dobrobytu (jakości życia) obecnych i przyszłych pokoleń, zmniejszanie nierówności w tym wymiarze

Założenia dotyczące pomiaru

- **Ubóstwo powinno być rozumiane relatywnie**, im zamożniejsze społeczeństwa, tym minimum partycypacyjne jest wyższe, coraz bardziej oddalone od minimum koniecznego dla przeżycia
- **Ubóstwo powinno być rozumiane wielowymiarowo**, sam dochód nie jest wystarczający, same warunki materialne warunki życia nie są wystarczające

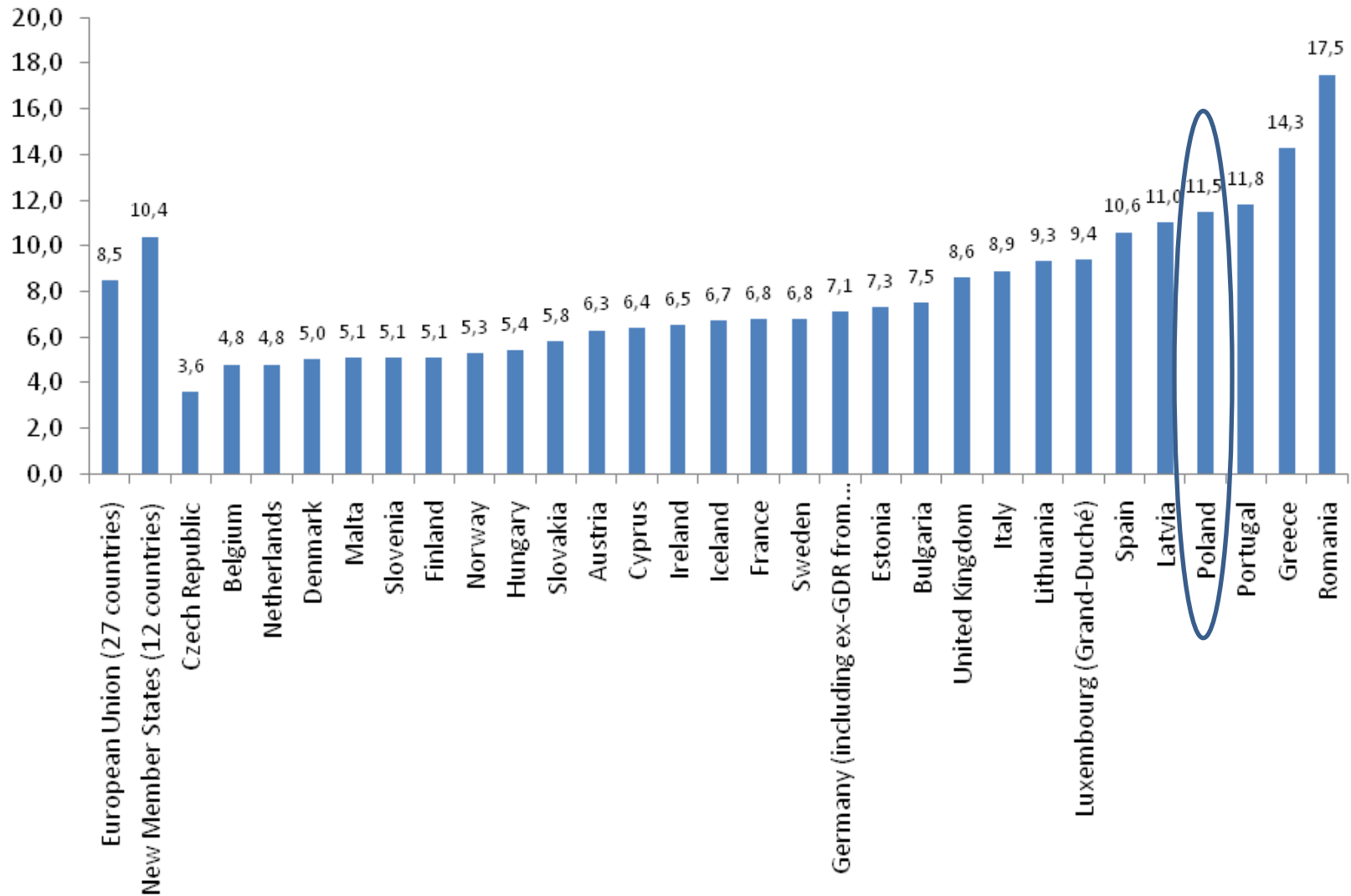
Co wynika z faktów?

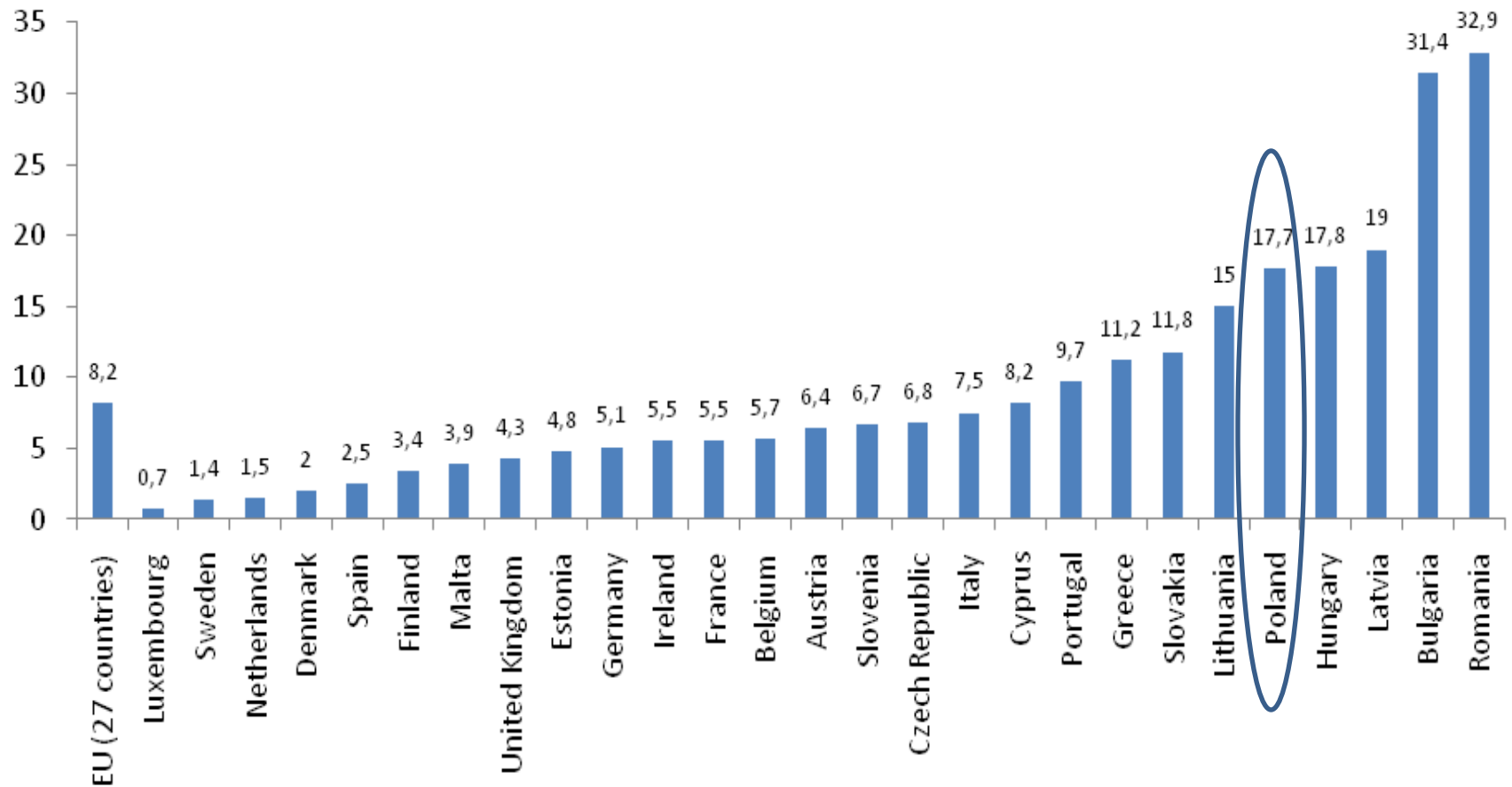
Fakty

Stopa ubóstwa wśród pracujących, 2008, Eurostat

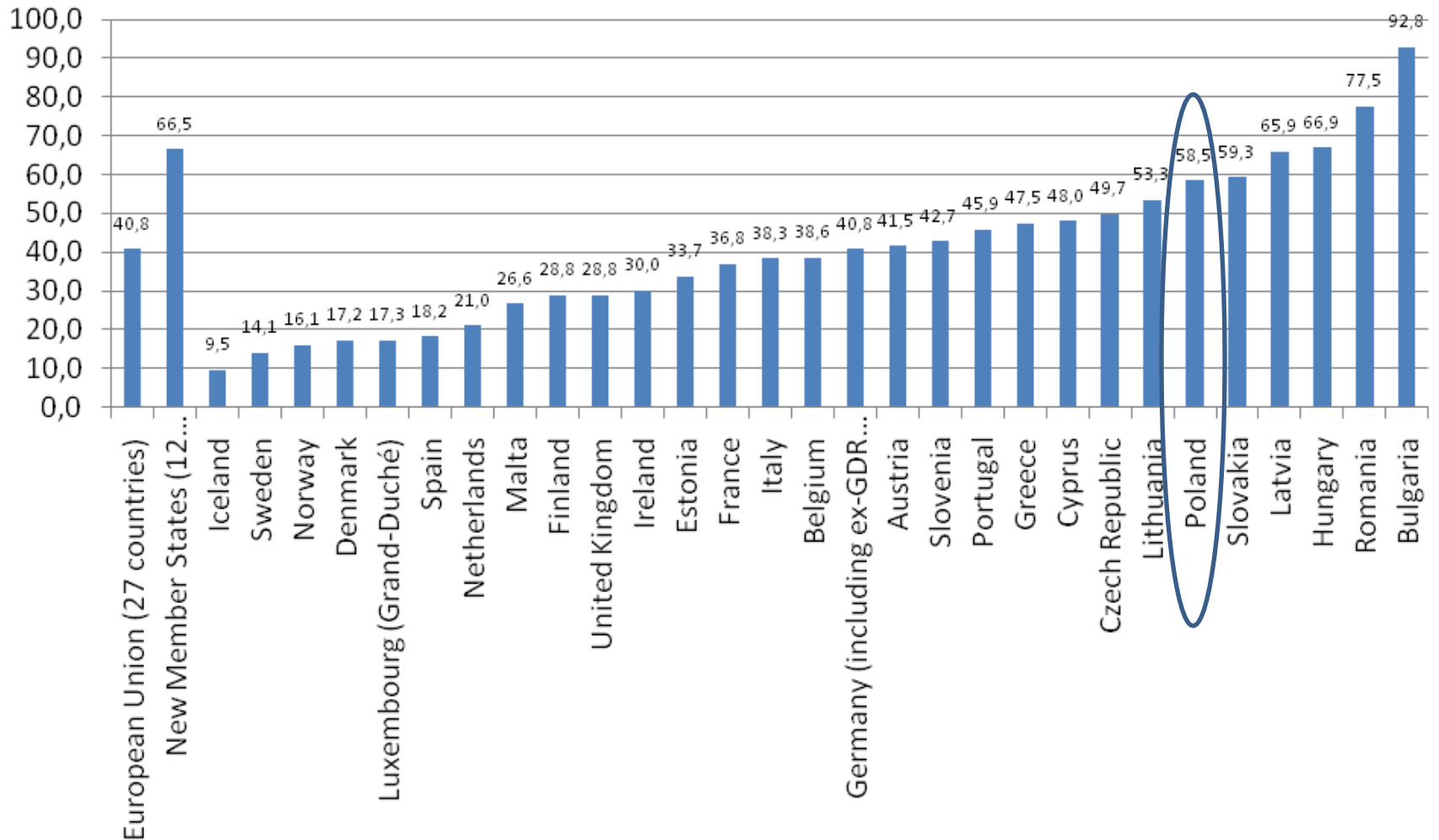
Fakty

Odsetek ludności podlegający poważnej deprywacji materialnej, 2008, Eurostat

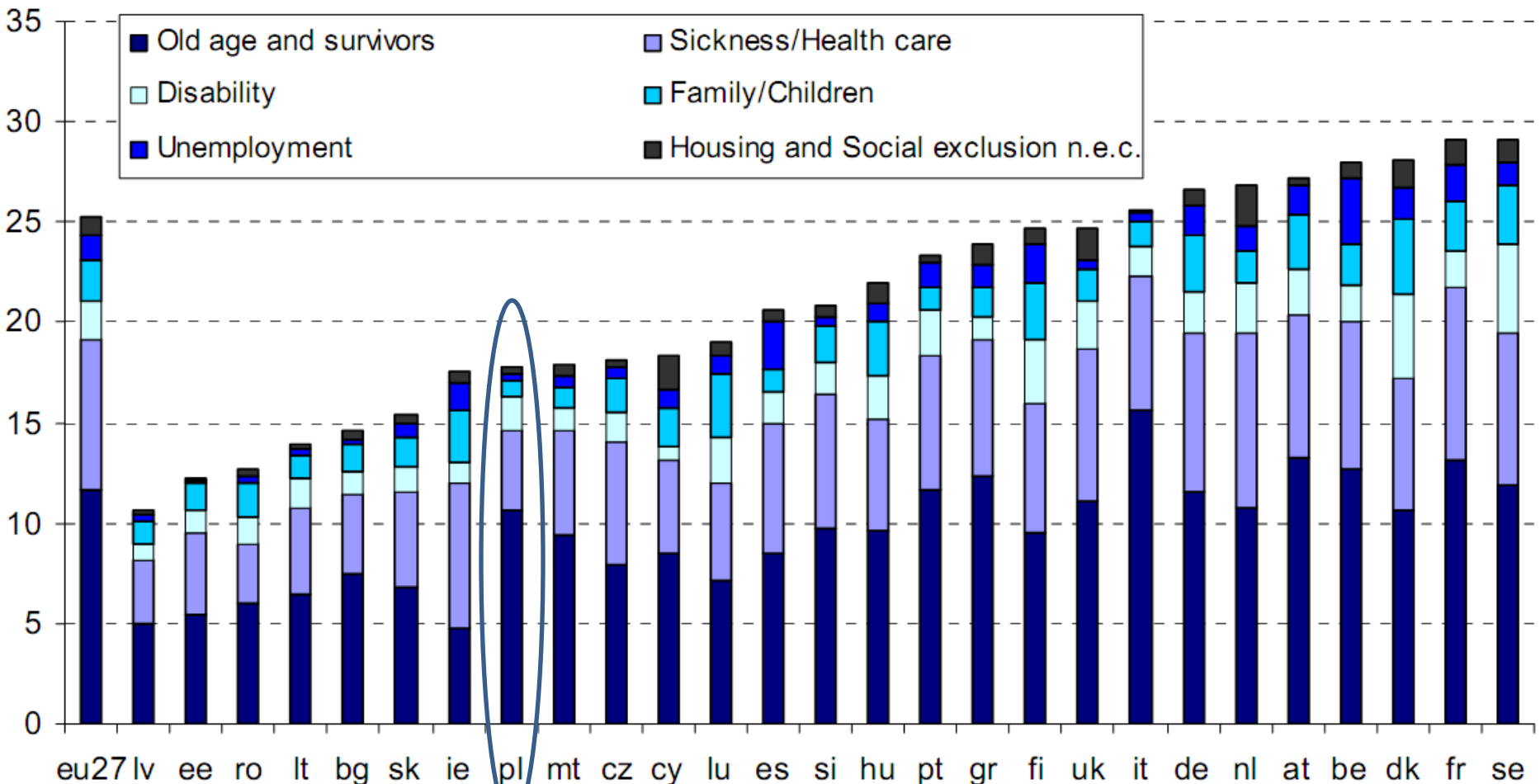

Fakty

Odsetek osób podlegających deprivacji materialnej, które są jednocześnie ubogie relatywnie 2008, Eurostat

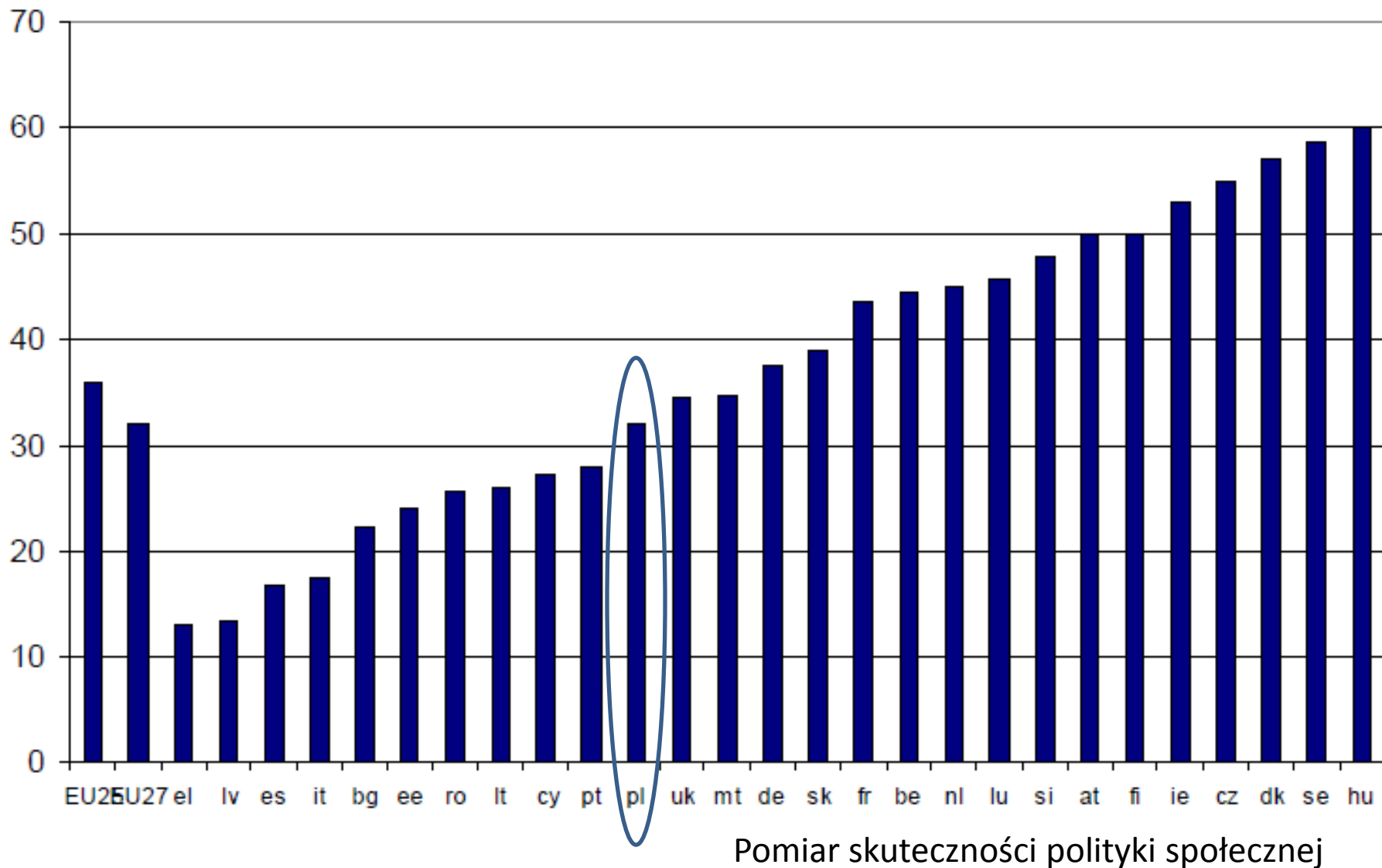

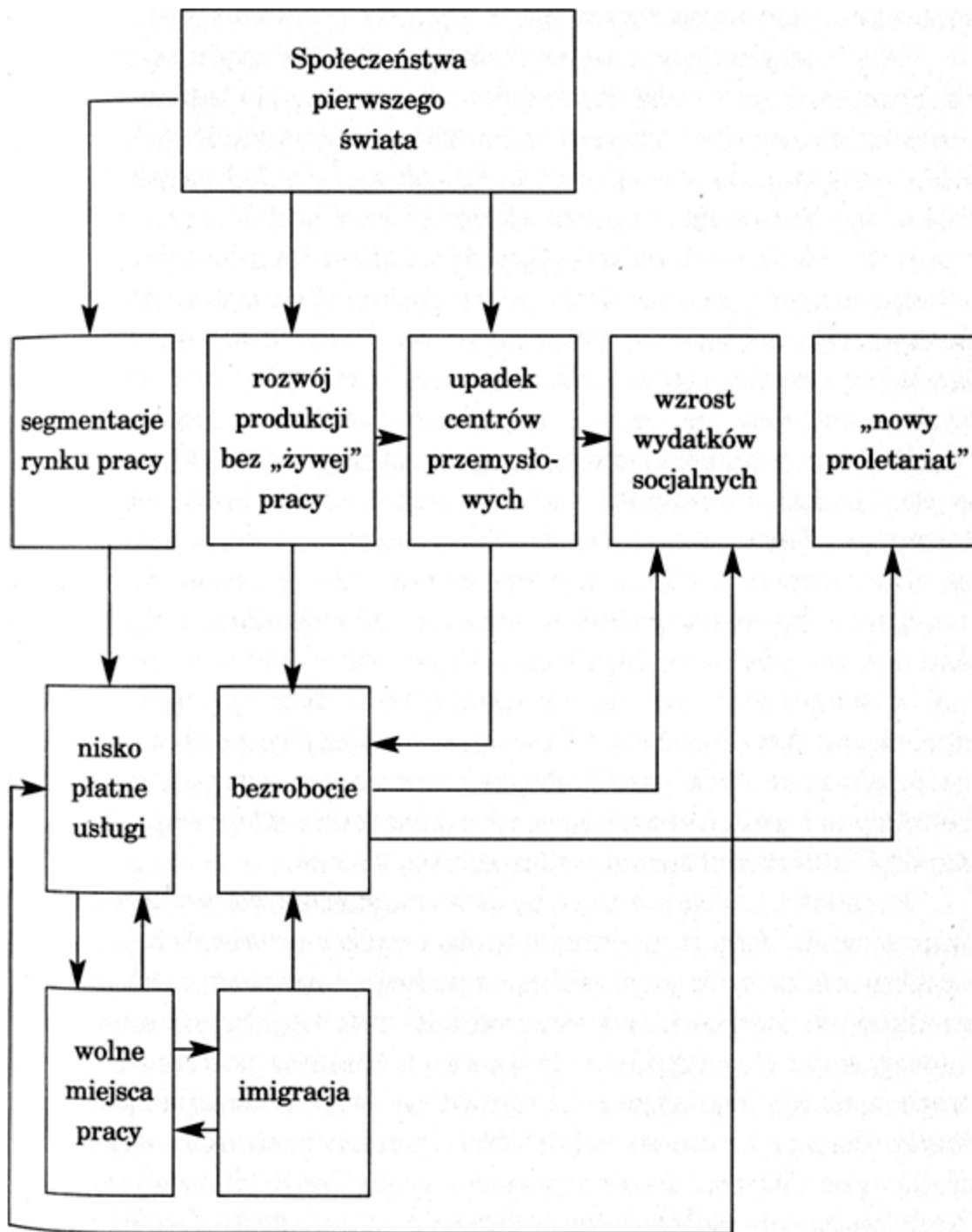
Udział i struktura wydatków społecznych, 2007, Eurostat

Pomiar wysiłku polityki społecznej, zwróćmy uwagę na różnice w strukturze

Wpływ transferów socjalnych (wyłączając emerytury) na stopę ubóstwa relatywnego, 2008, Eurostat, (w procentach)

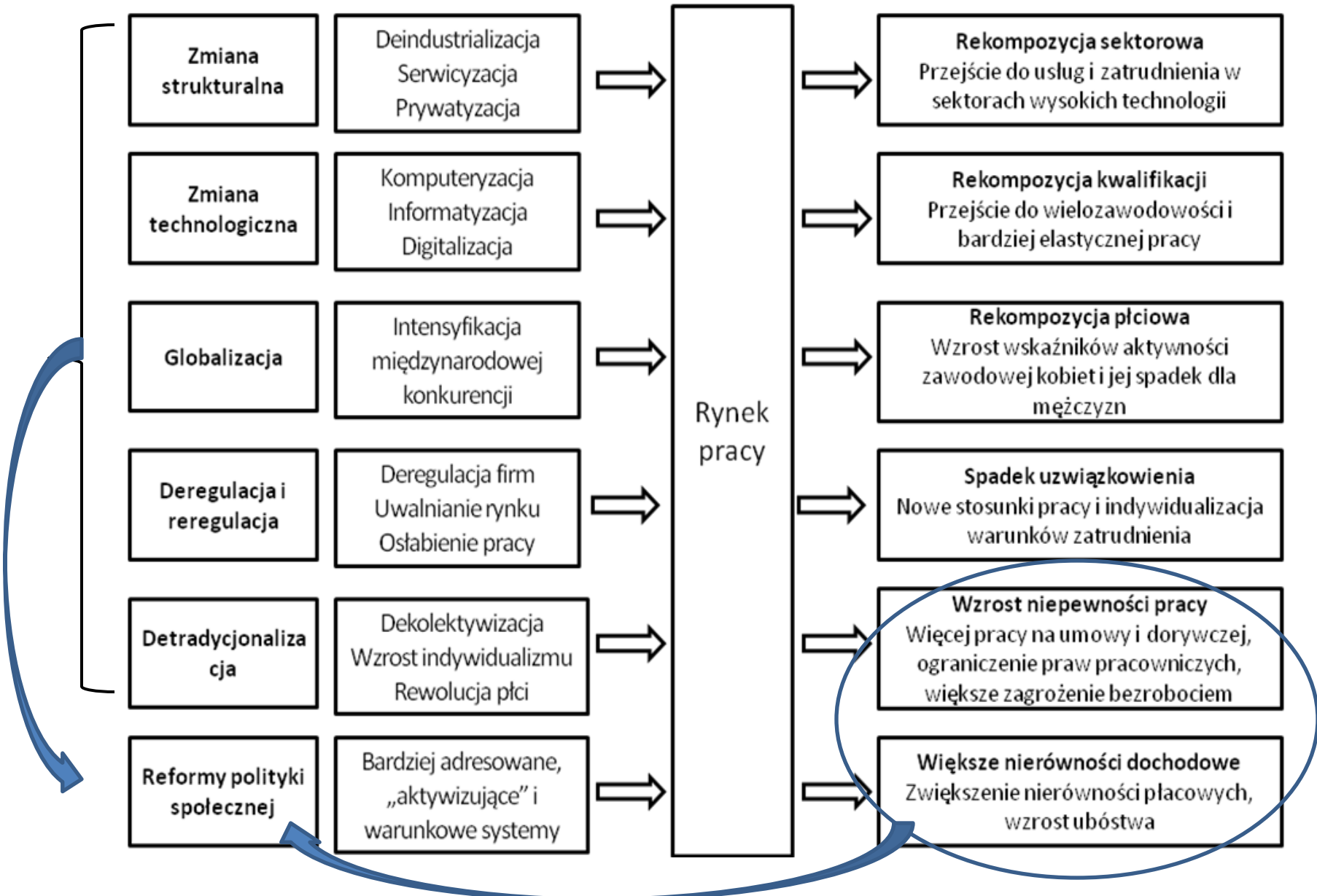

Wyjaśnianie
wzrostu
zagrożenia
wykluczeniem we
współczesnym
świecie

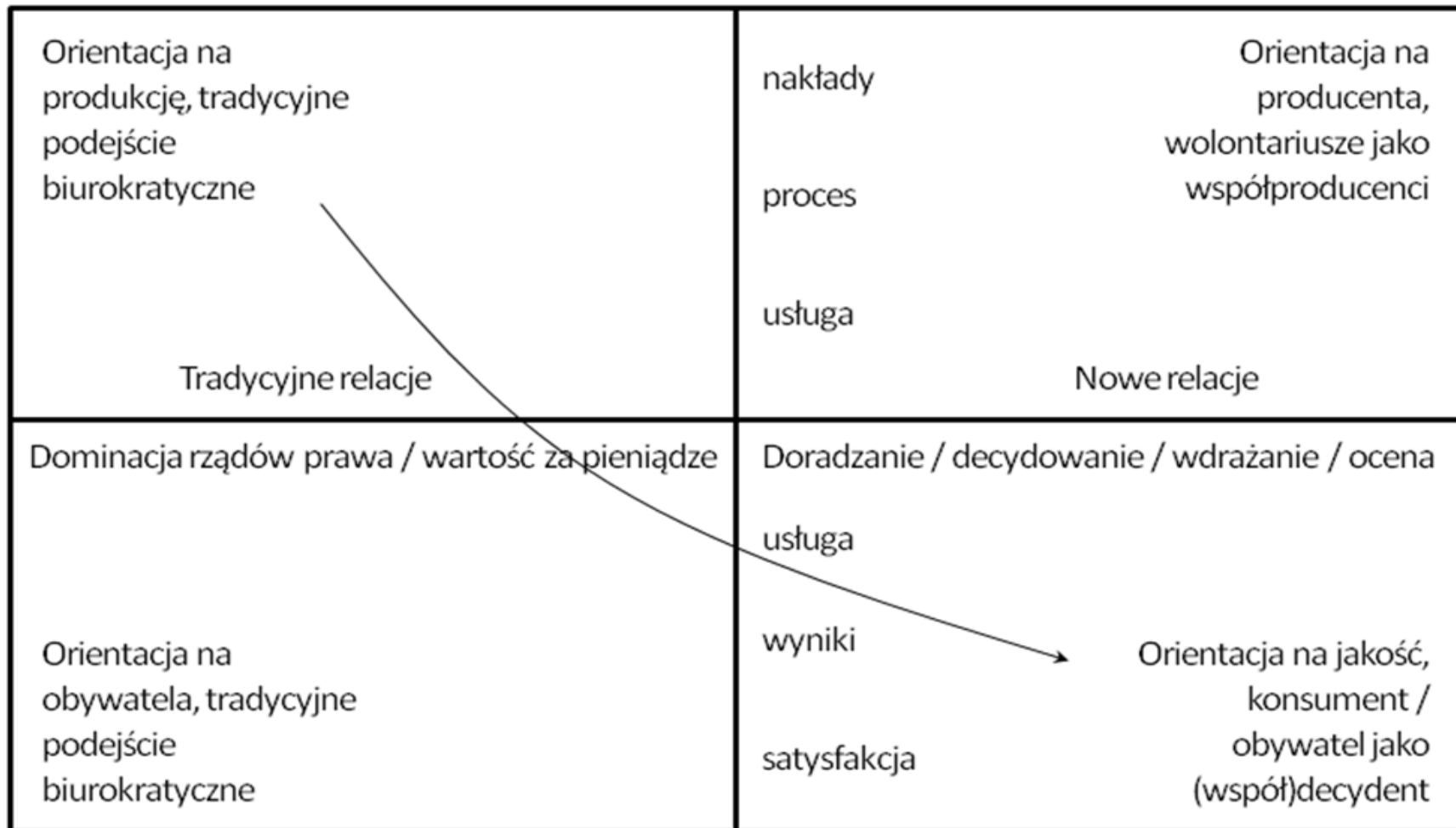
M. Hirszowicz, *Stąd,
ale dokąd?*, s. 135

Współczesne megatrendy

W kierunku jakości i partycypacji

Orientacja na producenta

Orientacja na konsumenta

Jakość społeczna

Wymiar makro

**Bezpieczeństwo
społeczno-
ekonomiczne**

**Spójność
społeczna**

Instytucje

Społeczności

Organizacje

Grupy/obywatele

Inkluzja społeczna

**Upodmiotowienie /
autonomia**

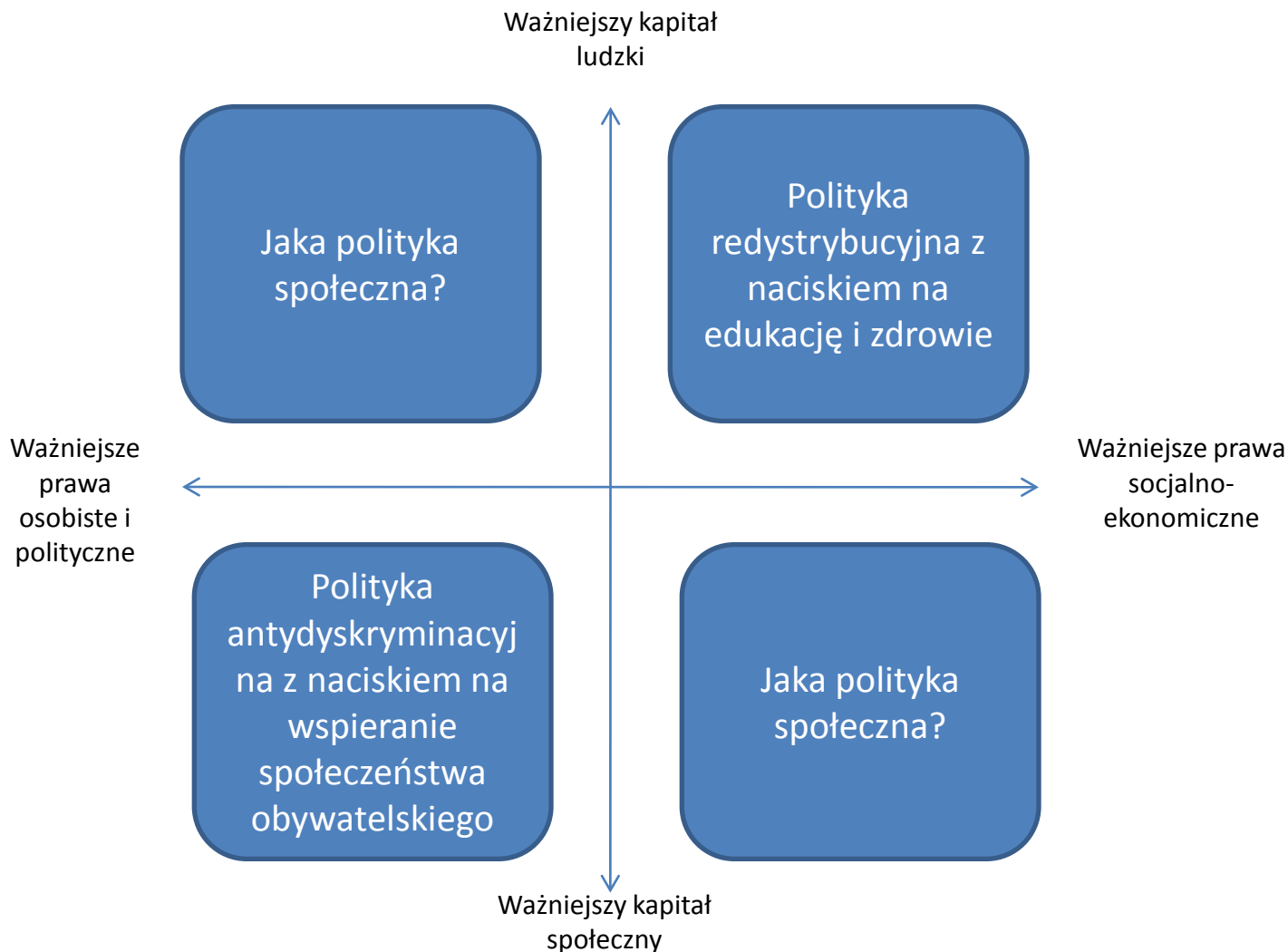
Wymiar Mikro

Modne idee reformatorów

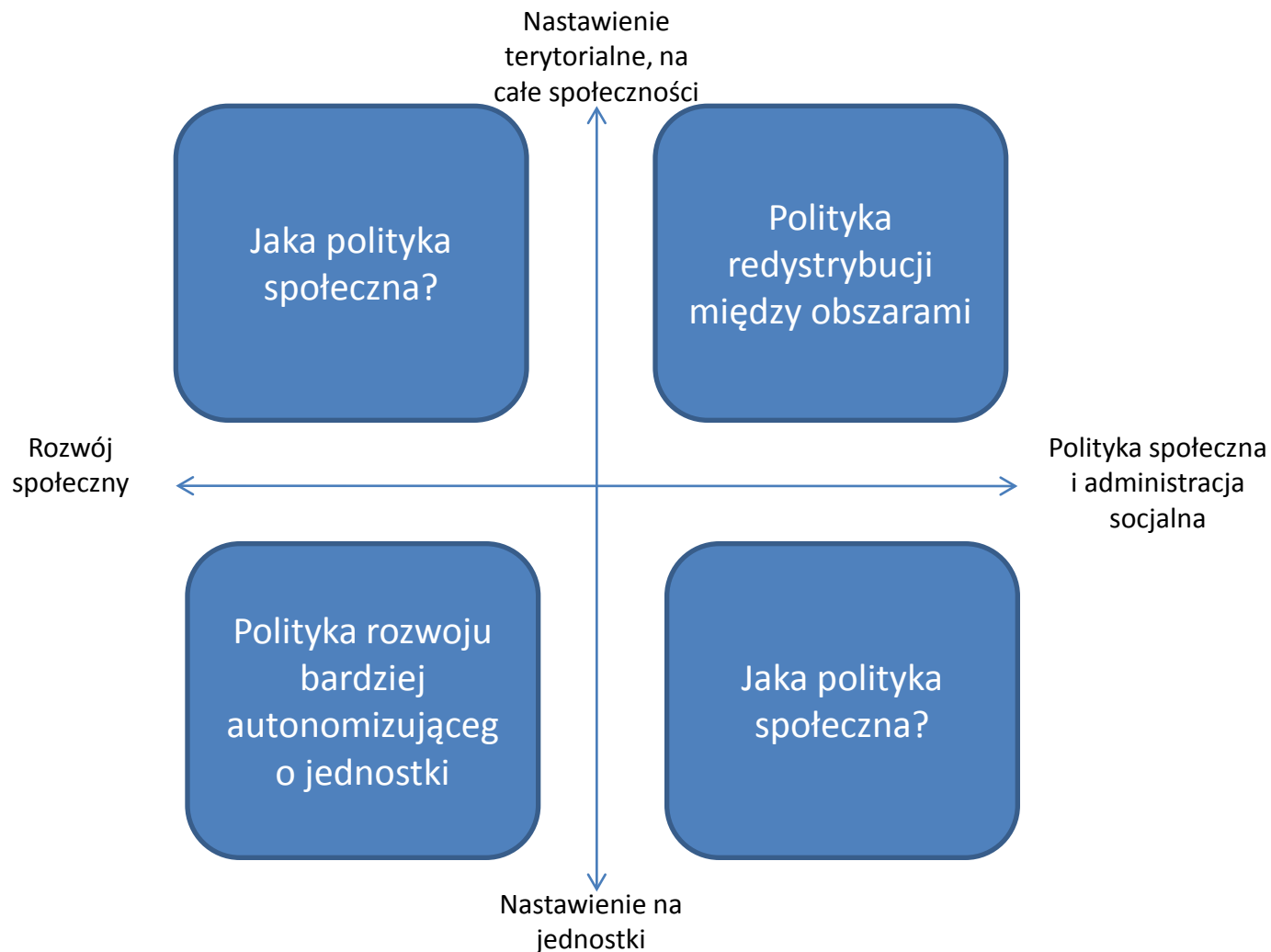
- Flexicurity
  - Elastyczność i deregulacja rynku pracy
  - Pewność znalezienia zatrudnienia i bezpieczeństwo socjalne
- Aktywna integracja
  - Inkluzywny rynek pracy
  - Minimalny dochód gwarantowany
  - Usługi społeczne wysokiej jakości
- Indywidualizacja pomocy i odpowiedzialności

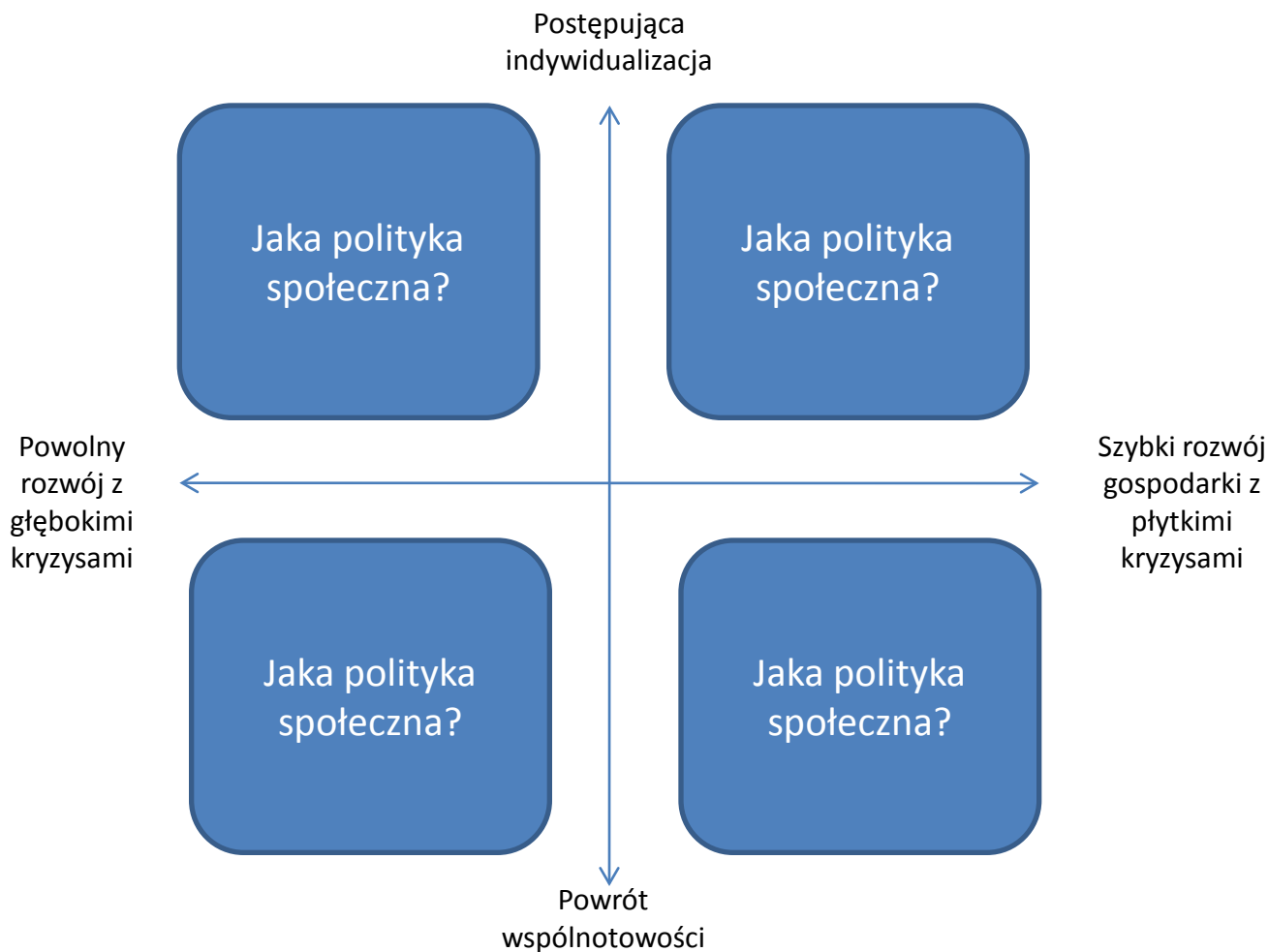
Jaka polityka społeczna przyszłości?

Jaka polityka społeczna przyszłości?

Jaka polityka społeczna przyszłości?

Jakie konkretne rekomendacje?

- Ratyfikować podstawowe dokumenty międzynarodowe ZEKs, Konwencja Prawa ON wraz z protokołami skargowymi
- Wyprowadzić z pomocy społecznej i wzmocnić ramy strategiczne polityki społecznej
- Szczegółowe rekomendacje dla obszaru pomocy i integracji społecznej oraz dziedzin
  - Pokrewnych, np. bardziej socjalne aspekty opieki zdrowotnej, edukacji, polityki mieszkaniowej
  - Odniesienie do zbiorowości wrażliwych, m.in. dzieci, w szczególności z problemowych środowisk, seniorzy, niepełnosprawni...